

بسمه تعالی

نهضت آزادی ایران

تأسیس ۱۳۴۰

تسلیت عمیق و تأسف شدید نهضت آزادی ایران

در فاجعه هولناک حج امسال

«ربنا آتنا من لدنک رحمه و هیئی لنا من امرنا رشدا»

(کهف - ۱۰)

بدینوسیله به همه هموطنان عزیز و همکیشان مسلمان که کسانشان در کشتار چهارم ذیحجه جان و سلامتی خود را از دست داده‌اند، دردمندانه تسلیت می‌گوئیم! هنوز از مصیبت عظیم سیل‌زدگان شمیران و نیشابور و شهرهای دیگر ایران بیرون نیامده عزادار چنین پیشامد ناگوار گشتیم! از خدای خانه برای درگذشتگان و آسیب‌دیدگان و ماتم‌زدگان رحمت و صبر و نجات مسئلت می‌نمائیم.

ما همچون سایر هموطنان و مسلمانان جهان از این حادثه خلاف رضا و امر خدا و خلاف انسانیت و مصلحت که از خونین‌ترین درگیریهای تاریخ مکه معظمه است بی‌نهایت متأسف و متأثر و معترض بوده آن را محکوم می‌نمائیم. آرزومندیم همه زائران خانه خدا موفق به اتمام فریضه حج و بازگشت سالم به کاشانه و دیارشان بگردند.

در حریم امنیت بیت‌الله الحرام که نباید کمترین جدال و آزار در آن راه یابد وقوع چنین حادثه مایه ننگ مسلمانان و عبرت بر همگان است. وظیفه هر مسلمان ابراز انزجار و اقدام برای جلوگیری از تکرار آن می‌باشد.

نهضت آزادی ایران امیدوار است با روشن شدن قضایا و وصول اطلاعات کافی و مطمئن، به خواست خدا و در پی تحلیل چرا و چگونگی فاجعه و پیامدهای آن برآمده علل و عوامل آن را بررسی نماید. بهره‌مند شوندگان و زمینه‌سازان را تشخیص دهد که آیا سعودی است، عراق است، آمریکای جهانخوار است یا اسرائیل جنایتکار؟ ... و پس از آن عواقب امر را در رابطه با جنگ و سود و زیانی که عاید ایران و اسلام می‌شود، مورد رسیدگی قرار دهد.

اللهم وفقنا لما تحب و ترضی

نهضت آزادی ایران

۱۲ مرداد ۶۶ مطابق ۷ ذیحجه

نامه سرگشاده به رئیس‌جمهوری پیرامون حادثه تبریز

مقام محترم ریاست جمهوری اسلامی ایران

جناب آقای سید علی خامنه‌ای

با سلام و آرزوی موفقیت آن نظام در انجام مقبول وظائف قانونی که به عهده گرفته‌اید و ایفای سوگند و پیمانی که با خدا و ملت ایران بسته‌اید اظهار می‌داریم.

یقیناً از جریان شگفت‌آور مسافرت اخیر افراد و خانواده‌هایی از اعضاء و علاقمندان نهضت آزادی ایران به تبریز که به دعوت دوستان مقیم آن شهر جهت شرکت در مجلس سالگرد وفات مرحوم آیت‌الله طالقانی، یکی از مؤسسين نهضت آزادی به عمل آمده، مطلع شده‌اید. گزارش ممانعت و مزاحمت و آزارهایی از قبیل دشنام دادن و زدن و مجروح کردن دعوت‌کنندگان تبریزی و شرکت‌کنندگان آذربایجانی و شهرستانی در برابر دیدگان وحشت‌زده زنها و بچه‌ها در موقع صرف ناهار و همچنین تهدید و توهینهای فراوان به خودمان و سپس اعزام تحت‌الحفظ و بازداشت همگان در هتل اقامتگاه و آنگاه اخراج و اعزام اجباری شبانه به تهران توسط کمیته محل را هم احتمالاً دریافت فرموده‌اید. این رفتارهای غیرانسانی، ضداسلامی و خلاف قانون را در حالی مرتکب شدند که به شهادت مردم کوچه و خیابان تبریز از ناحیه مدعوین کمترین توطئه‌ای به عمل نیامده بود و حتی کوچکترین شعاری داده نشده بود.

قبل از آنکه به شرح تفصیلی و شکایت قانونی نسبت به ماجرای پنجشنبه ۶۶/۶/۱۹ تبریز بپردازیم اجازه می‌خواهیم چند سؤال کلی و اصولی زیر را که ارتباط با همه افراد ایرانی و احزاب دارد، از جنابعالی بنمائیم که شاغل مسند عالی ریاست جمهوری این کشور شده، سوگند وفاداری و نگاهداری قانون اساسی خورده‌اید و مخصوصاً ریاست فائده قوه مجریه و مسئولیت هماهنگی سه قوه مقننه و قضائیه و مجریه و همچنین حراست قانون اساسی را به عهده دارید و جواب و اقدام بخواهیم.

۱- آیا پس از گذشت هشت سال و نیم از پیروزی انقلاب، هنوز وقت آن نرسیده است که در این مملکت قانون اجرا شود؟ و به جای هرج و مرج یا اخلال و ستمگری از ناحیه افراد و گروههای وابسته به نهادهای دولتی یا غیر مسئول ولی زیر حمایت حاکمیت، دولتی، قانونی و مقبول ملت و دادگستری مستقل با صلاحیت، آن طور که قانون اساسی تحدید و تعیین کرده است به وجود آید؟.....

اگر هنوز وقت آن نرسیده است، لطفاً بفرمائید موعد این تحول مبارک چه موقع خواهد بود؟

۲- آیا آزادی عقیده و بیان و قلم و اجتماع برای همگان، آن طور که قانون اساسی خواسته است، باید

محترم و محفوظ باشد و دولت و رهبری حمایت و حفاظت از آنها بنمایند یا خیر؟

آیا احزاب قانونی ملی وفادار به قانون اساسی و نظام جمهوری اسلامی ولی مخالف و معترض نسبت به پاره‌ای از اعمال و احوال، حق حیات و امنیت برای تأسیس و تشکل و تجمع فعالیت حزبی و تشکیل مجالس دینی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی و مخصوصاً قیام به وظیفه ملی و اسلامی امر به معروف و نهی از منکر در تهران و شهرستانها را دارد یا خیر؟

اگر چنین حقوق و حمایتها تنها در شأن موافقین و مامورین هیأت حاکمه می‌باشد، خواهشمندیم بر ما و بر سایر جمعیت‌ها و افراد کشور منت گذارده حقیقت را صادقانه و مردانه اعلام فرمائید تا نهضت آزادی و سایر هموطنان شرافتمند، بی‌جهت خود و شما را به دردسر نینداخته در برابر خالق رحمن و خلق ایران و وجدان خودشان، معذب و مسئول نباشند.

۳- آیا با فقدان امنیت قضائی و عدم برخورداری عمومی از حقوق و آزادیهای قانونی، یعنی ادامه شرایط کنونی، اعلام و انجام انتخابات سومین دوره مجلس شورای اسلامی و ادعای وجود آزادی و امکانات مساوی و عمومی شایسته صداقت و عدالت و زیننده مقام رهبری و متولیان انقلاب و نظام و اسلام می‌باشد؟

اگر تعهد و تأمین بی‌شائبه آزادی و امنیت انتخاباتی با فرصت کافی را میسر و مصلحت نمی‌دانید چرا برای صرفه‌جویی در وقت و بودجه، عدم لزوم انتخابات و تشکیل مجلس را صریحاً اعلام نمی‌فرمائید؟

۴- در حالی که مقامات و تبلیغات رسمی با نهایت قدرت و نفرت عمل حکومت سعودی در فاجعه مکه و رفتارهای وحشیانه‌ای را که در آنجا واقع شده است محکوم و تقبیح نموده ملت را به انتقام‌جویی و هجوم دعوت می‌نمایند آیا جنابعالی حادثه کوچک ولی پر معنای تبریز و رفتاری را که بر خلاف کلیه موازین شرعی، قانونی اخلاقی و انسانی با اعضاء و علاقمندان نهضت و با خانواده‌ها و کودکان آنها به عمل آورده‌اند و به آبروی هیأت حاکمه در انظار مردم ایران و جهان لطمه شدید زده‌اند، قابل ایراد و اعتراض یا محتاج به ترمیم و (ناخوانا) نمی‌دانید؟ در حالی که در فاجعه مکه طرف ایرانیان دولت بیگانه سعودی بوده اخطار و هشدار قبلی برای خودداری از تظاهرات داده بوده است ولی کسانی که مورد حمله و آزار یا بازداشت و بازگشت شدند هموطنان ایرانی و شیعه اثنی عشری و از پایه گذاران انقلاب و موافقین نظام بوده مبادرت به هیچ گونه تظاهر و توهین یا براءت و خشونت نکرده قصد براندازی یا ستیزه‌گری با انتظامات و مقررات را نداشتند.

علاوه آنکه جنابعالی اسم این کار را، که برای اولین بار هم نیست و هر بار که نیز به اطلاعات رسیده است، چه می‌گذارید؟ و اگر به وقوع و تکرار آن راضی نیستید و محکوم و ممنوع می‌شمارید چه پاسخی در برابر مردم ایران و دنیا و در پیشگاه خدا در روز جزا دارید؟

اما سرگذشت فهرست‌وار جریان، برای استحضار جنابعالی و دولتیان و برای ملت ایران:

۱- حوالی ساعت ۴/۵ بامداد پنجشنبه ۶۶/۶/۱۹ که با اتوبوس شرکتهای تعاونی، وارد هتل محل اقامت، در حومه تبریز شدیم دوستانمان گفتند آقای مهندس حبیب یکتا یکی از همکاران شاخه تبریز که اقدام برای برگزاری مجلس یادبود مرحوم طالقانی در مسجد انگجی و گرفتن جا در هتل نموده بود، از طرف کمیته تبریز بازداشت شده است. پس از اشکال‌تراشیهائی که از ناحیه مسئول پذیرائی هتل که بعداً معلوم شد مامور کمیته بوده است برای جا دادن مسافرین به عمل آمد به اطاقهای رزور شده برای استراحت شب رفتیم.

۲- بعد از صرف صبحانه و اطلاع از اینکه تشکیل مجلس یادبود در مسجد را قدغن کرده‌اند، مراجعه تلفنی و حضوری به کمیته تبریز و استانداری و سپس به دادستانی به عمل آمده و به بازداشت عضو

شاخه نهضت در تبریز و جلوگیری از انعقاد مجلس یادبود اعتراض نمودیم و خواستار رفع مزاحمت‌ها شدیم. از دوستان تهران نیز خواستیم که مراجعه و مذاکره با مقامات عالی‌تر مرکز و وزارت کشور بنمایند. لازم به تذکر است که مراسم یادبود سالگرد درگذشت مرحوم طالقانی در مسجد آیت‌الله انگجی با موافقت قبلی مسئول مسجد برنامه‌ریزی شده بود. علاوه بر این مراتب طی نامه‌ای به فرمانداری تبریز اطلاع داده شده بود. در مذاکره اولیه روز پنجشنبه صبح با معاون سیاسی استانداری آذربایجان شرقی، در پاسخ نظر ایشان که معتقد بودند انجام مراسم مصلحت نیست، نمایندگان نهضت اعلام نمودند که در صورتی که فرمانداری تبریز، در پاسخ نامه نهضت با انجام مراسم کتباً مخالفت کند، نهضت مراسم را لغو خواهد نمود.

۳- اولین اجتماع ما - اجتماع محدود سی‌چهل نفری و داخلی و خصوصی خالی از تظاهر و تجمع مردم - در محل مسکونی همکار بازداشت شده صورت گرفت. پس از مختصر دیدار و گفتار با بعضی از اعضاء و آشنایان محل و پس از اقامه نماز به وسیله مینی‌بوس و ماشینهای کوچک شخصی به یک رستوران برای صرف ناهار رفتیم.

در فاصله کوتاه پیاده شدن از اتومبیلها و پارک کردن آنها تا رسیدن به رستوران خالی از مشتری، عابرین پیاده رو و چهار راه خیابان که دبیر کل نهضت و رئیس دولت موقت را شناخته بودند روی کنجکاو و علاقمندی به دنبال آمدند، و حتی پس از دخول ما به رستوران از پشت شیشه دکان به تماشا و تجمع پرداختند.

۴- به نظر می‌آید که این توجه و تجمع خودجوش مردم که از چند صد نفر تجاوز نمی‌کرد آقایان مهاجم را به وحشت و خصومت بیشتر انداخت و پس از سد کردن طرفین کوچه یک عده ده بیست نفری از مامورین اطلاعاتی و عملیاتی که عموماً پیراهن سیاه بر تن داشتند و بعضاً مجهز به اسلحه و بی‌سیم بودند با حالت خصمانه و تهاجمی وارد رستوران شده کرکرها را پائین کشیدند، هدف و شکار اول آنها کارگر غذا به دست رستوران بود و پس از مختصر تفحص و توهین و صفا‌آرایی، میزبانان تبریزی و آذری زبانان مجلس را مورد خطاب و عتاب قرار داده یک یک آنها را می‌زدند و بیرون می‌انداختند. به زبان ترکی و فارسی می‌گفتند «مردم تبریز» نمی‌توانند تحمل شما را بنمایند. راه شما دروازه تهران و گم کردن گورتان می‌باشد!

آمدورفتهای افراد پیراهن سیاه و تهدید و توهین‌ها آن چنان بود که خانمها و بچه‌ها که ناظر حمله و هجومها خصوصاً شاهد تعرض و تهدید به یک خانم مسن تبریزی بودند شدیداً دچار وحشت شدند.

۵- پس از قریب یک ساعت، مهاجمین خانمها و بچه‌های وحشت‌زده و نگران را با زور و تهدید به اتوبوسی از شرکت واحد که خودشان آماده کرده بودند سوار کردند که به هتل ببرند، بعد از مدتی اتوبوس را مجدداً آورده و مهاجمین، مردها را با تهدید و ارباب مجبور کردند به آنها سوار شوند. در حالی که افراد سیاه‌پوش در طرفین کوچه صف بسته شعار و دشنام می‌دادند و مردم خیابان با سکوت و نگرانی اثبات وحشت و نفرت خود را از این ماجرا ابراز می‌نمودند. اتوبوس با سرعت و اسکورت موتورها و وانت‌های بی‌نمره در میان شعارها و مرگ‌خواهی‌های این گروه و بهت و تأسف و ناراحتی مردم تبریز که شاهد این فاجعه بودند به هتل برگردانده کلیه اعضای گروه، حتی زنان و کودکان را، همچون مجرمین و اسیران محکوم به زندان و اعدام، در سالن غذاخوری هتل بازداشت کردند و در حضور زنان و کودکان برخی از مردان عضو گروه را با مشت و لگد به شدت مصدوم نمودند به حدی که دو نفر از آنان جراحات

سنگینی از جمله پارگی پرده گوش و شگستگی دنده و سر پیدا کردند. شدت جراحات به حدی بود که مهاجمین ناچار شدند برای جلوگیری از پیامدهای بعدی آنان را برای درمان به بیمارستان ببرند. در حالی که مراجعه و مذاکرات دوستانمان در تهران ادامه داشت هیچ مقام مسئولی در استانداری تبریز و یا کمیته محل یا در تهران جواب روشنی به مراجعه کنندگان نمی‌داد، از اسیر کنندگانمان نیز در پاسخ این سؤال که چه خیالی با ما دارید اظهار بی‌اطلاعی و انتظار دستور می‌کردند. یکی دو ساعت به غروب مانده در حالی که هنوز هتل تحت محاصره بود اول به خانمها و بعد به آقایان اجازه دادند به طبقات بالای هتل و به اتاقها رفته استراحت نمایند، ولی اجازه ندادند با خارج از هتل ارتباط داشته باشند.

۷- حوالی ساعت هفت چند پاسدار با اونیفورم کمیته وارد هتل شدند و اندکی بعد از آن دو اتوبوس ترمینال آوردند پس از گذشت یک ساعت در تاریکی شب ما را مجبور کردند اثاثمان را ببندیم و برای مراجعت به تهران سوار آنها شویم. به عنوان مشایعت و معذرت و ارمغان بردن بهترین خاطرات سفر، افراد سیاهپوشی را در طرفین مسیر ما برای شعار و ناسزا گفتن و مشت و دندان نشان دادن این بار با حضور مامورین رسمی کمیته به صف کشیده بودند.

پس از راه افتادن اتوبوسها و چند کیلومتر دور شدن از هتل بازداشتگاه مرمر، به یاد کلام شعیب افتادیم که به حضرت موسی گفته بود «لاتخف لقد نجوت من القوم الظالمین». خانمها و بچه‌ها هم در این شب که شب هفتم شهادت حسین(ع) و یارانش بود به یاد شام غریبان کربلا افتاده شکر خدا را به جا می‌آوردند که حداقل مانند اسرای اهل بیت سوار بر شتر و زیر تازیانه سربازان این زیاد، ناظر سرهای بریده عزیزانشان بر سر نیزه‌ها نیستند.....

آقای رئیس جمهور:

دستگیری و ادامه بازداشت مسئول شاخه نهضت در تبریز با هیچیک از موازین قانونی سازگار نیست. برای آنکه نشان دهید هنوز هم ارزشهایی از قبیل آزادی، امنیت، تحزب، امر به معروف و نهی از منکر در جمهوری اسلامی ایران معنا و مفهومی دارند، به عنوان مسئول هماهنگ‌کننده سه قوه بلافاصله دستور آزاد ساختن ایشان را صادر فرمائید.

ضمناً اگر اعمال وحشیانه‌ای که در تبریز صورت گرفت با نظر مساعد و موافق مسئولین صورت گرفته است باید بگوئیم که این اعمال، همچون خشونت‌های گذشته نه تنها برای مسئولین سودی نداشته بلکه رسوائی به بار آورده است. اگر اقدام تبریز بدون اطلاع و برخلاف سیاست مقامات مسئول انجام پذیرفته است، این اقدام برای جمهوری اسلامی بی‌آبرویی به بار آورده است و در این صورت بر شما و سایر مقامات مسئول واجب است اولاً از این اعمال و انجام دهندگان آن ابراز براءت کنید و ثانیاً دستور دستگیری، محاکمه و کیفر قانون شکنان را صادر فرمائید.

ربنا افرغ علينا صبراً و ثبت اقدامنا و انصرنا علی القوم الجاهلین

نهضت آزادی ایران

شهریورماه ۱۳۶۶